

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain muuttamisesta (HE 95/2018 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty maa- ja metsätalousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- maa- ja metsätalousvaliokunta MmVL 14/2018 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Sami Rinne, ympäristöministeriö
- lainsäädäntöneuvos Katariina Haavanlammi, ympäristöministeriö
- erityisasiantuntija Kirsti Huovinen, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Pirjo Tomperi, maa- ja metsätalousministeriö
- asiantuntija Heidi Lettojärvi, Energiateollisuus ry
- erityisasiantuntija Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Kuntaliitto
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ympäristönsuojelulakia ja eläimistä saatavista sivutuotteista annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön Euroopan unionin sivutuotteita koskevan asetuksen muutos, jonka mukaan tuotantoeläinten lantaa voidaan käyttää polttoaineena ilman jätteenpolttolainsäädännön vaatimusten noudattamista. Esityksellä toteutetaan samalla

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2018 vp

pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman biotaloutta ja puhtaita ratkaisuja koskevaan kärkihankkeeseen liittyvä tavoite sallia hevosen lannan käyttö energiatuotannossa.

Ehdotetut lait sisältäisivät Euroopan unionin sivutuoteasetuksen muutoksen mahdollistamat tuotantoeläinten lannan polttoainekäyttöön liittyvät poikkeukset sekä tuotantoeläinten lannan polttoainekäyttöön liittyvän ympäristönsuojelulain ja eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain mukaisten valvontaviranomaisten työnjaon.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina seuraavin huomautuksin.

Hallituksen esityksen tavoitteena on panna täytäntöön EU:n sivutuoteasetuksen muutos, jonka mukaan hevosten ja muiden tuotantoeläinten lantaa voidaan käyttää polttoaineena ilman jätteenpolttolainsäädännön vaatimusten noudattamista enintään 50 megawatin (MW) yksiköissä. Vaikka jätteenpolttolainsäädännön vaatimuksia ei noudateta, ovat pienissä yksiköissä tapahtuvalle poltolle asetettavat vaatimukset kuitenkin niin tiukat, että ympäristönsuojelun taso ei heikenny.

Valiokunta pitää perusteltuna ratkaisua, jonka mukaan pieniä yksiköitä ei ehdoteta sisällytettäväksi pelkästään lannanpolton johdosta ympäristönsuojelulain alaan, vaan lannan polttoa pienemmissä yksiköissä säädellään suoraan EU:n sivutuoteasetuksella. Maatilamittakaavan polttolaitoksissa ei kuitenkaan yleensä voida toteuttaa teknis-taloudellisista syistä asetettuja päävaatimuksia eli 2 sekunnin viipymää ja 850 C-asteen polttolämpötilavaatimusta. Siksi on todennäköistä, että lantaa tullaan kuljettamaan kauemmas suurempiin polttolaitoksiin. Lannan polttamisen haasteet liittyvät pääasiassa sen sisältämään ammoniakkiin, kosteuteen tai polttoaineiden käsittelyjärjestelmiin. Hallituksen esityksessä arvioidaan, että lannan polttoainekäyttö voi lisääntyä noin 100 000 tonnilla vuodessa. Lannan polttoaineena hyödyntämisen arvioidaan kasvavan nykyisestä noin 4 %:sta noin 20—30 %:iin.

Ympäristöministeriö laatii parhaillaan yhdessä maa- ja metsätalousministeriön ja Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran kanssa ohjetta tuotantoeläinten lannan käytöstä polttoaineena polttoaineteholtan enintään 50 MW:n kattiloissa. Valiokunta katsoo, että käytännön ohje on tarpeen seospolttamisen sujuvaksi toteuttamiseksi.

Valiokunta pitää hallituksen esitystä kannatettavana korostaen, että lannan käyttö ravinteena ja maanparannusaineena sellaisenaan on ensisijainen jaärkevin hyödyntämistapa. Erityisesti kotieläintuotannon keskittymäalueilla lannan hyödyntämistä sellaisenaan rajoittaa kuitenkin vesien- suojeluun tähtävä ympäristönsuojelulainsäädäntö. Lannan peltokäyttöä toteutetaan rajoitetusti lannoitus suunnitelmalla, jossa otetaan huomioon muun ohella lohkon ravinnetila, sijainti ja viljeltävä kasvi. Valiokunta toteaa, että tehokkaammalla lannan ravinteiden kierrätyksellä voidaan myös turvata kotimaista ruoantuotantoa tulevaisuudessa, kun kilpailu niukkenevista fosforiva-

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2018 vp

roista kiristyy ja lannoitteiden hinnat nousevat. Ravinteet nähdäänkin tulevaisuudessa enemmän resurssina kuin ongelmana. Fosfori on nostettu EU:ssa kriittisten materiaalien listalle, sillä sitä saadaan pääasiassa Euroopan ulkopuolella sijaitsevista apatiittivarannoista, joiden riittävyysarviot vaihtelevat 60—400 vuoden välillä.

Biokaasutuksella voidaan myös lannasta tuottaa energiaa hapettomissa olosuhteissa mikrobien avulla. Hajotuksen lopputuotteena saadaan biokaasua, joka on pääasiassa metaania ja hiilidioksidia sekä mädätysljetettä, joka soveltuu lannoitteeksi. Hevosennannan kuiva-ainepitoisuus on noin 35 %, kun esimerkiksi nautalannan on 10 % ja sianlannan 7 %. Näin ollen hevosenlanta soveltuu paremmin käytettäväksi kuivaprosessissa.

Tärkeää työtä lannan hyödyntämisen ja kiertotalouden edistämiseksi tehdään myös hallituksen kärkihankkeiden kautta. Ravinteiden kierrätyksen edistämistä ja Saaristomeren tilan parantamista koskevan ohjelman toisen vaiheen (2016—2019 RAKI 2) tavoitteena on muun ohella säästää ravinteita kierrättämällä mineraalifosforivaroja sekä edistää bio- ja kiertotaloutta. Hevosennanta hyötykäyttöön -hankkeessa (HELMET) etsitään toimintamalleja hevosenlannan hyödyntämiseksi ja tallien lantahuollon helpottamiseksi yhdessä tallien, hevosalan yrittäjien ja koko lannan käsittelyketjun kanssa tavoitteena saada hevosenlanta entistä paremmin hyötykäyttöön ravinteina ja energiana sekä synnytetään uutta liiketoimintaa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että lainmuutoksen vaikutuksia lannan ohjautumiseen polttoon seurataan. Hallituksen kärkihankkeiden yhteydessä tai erikseen tulisi myös selvittää, onko lupakäytäntöihin liittyviä tai muita lainsäädännöllisiä esteitä vesiensuojelunäkökulmat huomioon ottavalle lannankäytön edistämiseksi ravinteena ja maanparannusaineena.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ympäristövaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 95/2018 vp sisältyvät 1.—2. lakiehdotuksen.

Helsingissä 4.10.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
varapuheenjohtaja Silvia Modig vas
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Rami Lehto ps

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2018 vp

jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Sanna Marin sd
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Riitta Myller sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos